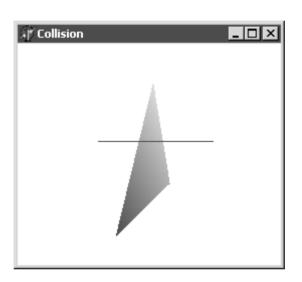
فصل بیست و ینجم

تشخيص تصادم

مقدمه:

یکی از موارد مهم در برنامه نویسی بازی ها و همچنین شبیه سازی های فیزیکی ، تشخیص تصادم بین اشیاء مختلف ، موضوعی پیچیده بوده و راه حل ساده ای برای آن وجود ندارد . همانگونه که پیش تر نیز ذکر شد ، OpenGL صرفا کتابخانه ای برای انجام ترسیمات ۲ یا ۳ بعدی می باشد و در این زمینه امکاناتی را در اختیار برنامه نویس قرار نمی دهد . در این فصل که مطالعه آن نیاز به دانش کمی در باره هندسه تحلیلی نیز دارد ، به این موضوع پرداخته خواهد شد .

تعاريف اوليه:

در این فصل علامت گذاری های زیر بکار رفته است:

۱- ضرب درونی (Dot product) بردارها به صورت "|" نمایش داده شده است .

. است V به معنای اندازه و طول بردار V است V

V است (ضرب درونی با خودش). $\det(V)$ معادل مجذور طول بردار

V/Sqrt(V|V) به مفهوم بردار V نرماVنرمالایز شده می باشد V/V

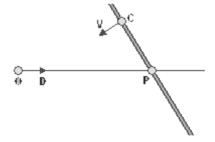
یک اشعه (ray) به صورت زیر تعریف می شود :
$$P = O + D*t$$

که در آن 0 مبدا اشعه و D جهت آن می باشد . t فاصله نقطه تصادم از مبدا بوده و معادله فوق برای بدست آوردن آن حل خواهد شد . اگر t منفی باشد بدین معنا است که نقطه برخورد پشت مبدا قرار گرفته است و نیز آنسوی علاقه ما در این فصل ! مگر اینکه تمام نقاط یک شکل در پشت مبدا قرار گرفته باشند .

در طول این فصل از معادله P به شکل زیر استفاده می شود :
$$P - C = D*t + X$$

C که در آن C نقطه مرکزی شکلی است که با آن تصادم صورت گرفته است و C مساوی C می باشد .

تشخیص تصادم اشعه با یک صفحه:

تعريف:

. نقطه ای است که بر روی خط قرار می گیرد ${\bf C}$

V بردار نرمال صفحه است (به طول واحد) .

برای برخورد با یک صفحه باید:

$$(P-C) | V = 0$$

در اینصورت بردار P-C عمود است بر بردار نرمال و اگر رابطه فوق برقرار باشد نقطه P بر روی صفحه قرار گرفته است .

حل معادله فوق (برای بدست آوردن t):

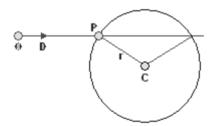
$$(D^*t + X)|V = 0$$

 $D|V^*t = -X|V$
 $t = -X|V / D|V$

پیش از انجام تقسیم فوق باید مطمئن شد که مخرج کسر صفر نمی باشد . همچنین می توان بررسی کرد که X|V و D|V مختلف العلامه هستند یا خیر ؟ (در غیر اینصورت، X|V مختلف العلامه خواهد بود .)

بردار نرمال سطح در نقطه P ، با بردار نرمال صفحه معادل می باشد مگر اینکه D|V منفی باشد (N=-V) .

تشخیص تصادم اشعه با یک کره:

تعریف:

c مرکز کره است .

r شعاع كره مى باشد .

: برای برخورد با کره باید معادله زیر حاکم باشد len(P-C) = r

مفهوم معادله فوق این است که فاصله بین مرکز کره و نقطه تصادم مساوی r است و هنگامی صادق خواهد بود که p بر روی سطح کره قرار گیرد .

حل معادله فوق:

$$\begin{split} len(D^*t+X) &= r \\ dot(D^*t+X) &= r^2 \\ D \,|\, D^*(t^2) \,+\, 2^*D \,|\, X^*t \,+\, X \,|\, X \,-\, r^2 \,2 \,=\, 0 \end{split}$$

بنابراین برای حل معادله درجه دوم فوق می توان ضرایب زیر را تعریف کرد:

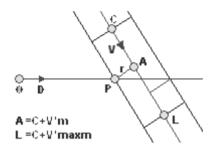
$$a = D|D$$

$$b/2 = D|X$$

$$c = X|X - r*r$$

و بردار عمود بر سطح N = nrm(P-C) می باشد .

تشخیص تصادم اشعه با یک استوانه:

تعریف:

c : نقطه آغازین راس (Cap) استوانه است .

r: شعاع استوانه است.

۷: برداری به طول واحد که بیانگر محور استوانه است.

maxm : نقطه راس انتهایی استوانه است .

برای برخورد با استوانه باید:

$$A = C + V*m$$

(P-A) | V = 0
len(P-A) = r

س تعیین کننده نزدیکترین نقطه روی محور با نقطه برخورد است . بردار P-A بـ V عمـود است و نزدیکترین فاصله به محور را تعیین می کند . P-A شعاع استوانه است .

حل:

$$\begin{aligned} &(P\text{-}C\text{-}V^*m) \, | \, V = 0 \\ &(P\text{-}C) \, | \, V = m^*(V|V) = m \quad (len(V)=1) \\ &m = (D^*t+X) \, | \, V \\ &m = D \, | \, V^*t \, + \, X \, | \, V \\ \end{aligned} \\ &len(P\text{-}C\text{-}V^*m) = r \\ ˙(\ D^*t+X - V^*(D|V^*t \, + \, X|V)\) = r^2 2 \\ ˙(\ (D\text{-}V^*(D|V))^*t \, + \, (X\text{-}V^*(X|V))\) = r^2 2 \\ ˙(\ A\text{-}V^*(A|V)\) = A|A - 2^*(A|V)^2 \, + \, V|V^*(A|V)^2 = 0 \end{aligned}$$

$$\begin{split} &= A|A - (A|V) ^2 \\ &a^*t ^2 + b^*t + c = 0 \\ &a = D|D - (D|V) ^2 \\ &c = X|X - (X|V) ^2 - r^2 \\ &b = 2 * (D - V * (D|V)) | (X - V * (X|V)) = \\ &= 2 * (D|X - D|V * (X|V) - X|V * (D|V) + (D|V) * (X|V)) = \\ &= 2 * (D|X - (D|V) * (X|V)) \end{split}$$

عاقبت:

$$a = D | D - (D | V)^2$$

 $b/2 = D | X - (D | V)^* (X | V)$
 $c = X | X - (X | V)^2 - r^*r$

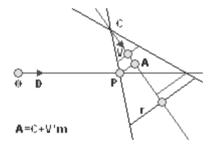
و بردار عمود بر سطح به صورت زیر است:

$$m = D|V^*t + X|V$$

$$N = nrm(P-C-V^*m)$$

دو نقطه روی استوانه وجود دارند که تصادم با آنها صورت گرفته است (و یا یک نقطه دوبار). باید ۲ مقدار m محاسبه گردیده و بررسی شود که آیا در بازه [0,maxm] قرار می گیرند یا خیر ؟

تشخيص تصادم اشعه با يك مخروط:

تعریف:

C راس مخروط است.

۷ بردار محور می باشد .

K تانژانت نیم زاویه مخروط است.

minm و maxm نقاط Cap را تعریف می کنند .

برای برخورد با مخروط باید:

$$A = C + V*m$$

$$(P-A)|V = 0$$

$$len(P-A)/m = k$$

حل :

$$\begin{array}{c} m = D|V^*t + X|V \quad \mbox{(like for cylinder)} \\ & len(\ P\text{-}C\text{-}V^*m\) = m^*k \\ dot(\ D^*t + X - V^*(D|V^*t + X|V)\) = k^2 * (\ D|V^*t + X|V\)^2 \\ dot(\ (D\text{-}V^*(D|V))^*t + X\text{-}V^*(X|V)\) = k^2 * (\ D|V^*t + X|V\)^2 \end{array}$$

اكنون ضرايب سمت چپ سه عبارت مشابه استوانه مي باشند:

$$\begin{array}{ll} a &= D | D - (D | V) ^2 \\ b / 2 &= D | X - (D | V) ^* (X | V) \\ c &= X | X - (X | V) ^2 \end{array}$$

و ضرایب سمت راست:

$$\begin{array}{c} k^{\wedge}2 \, * \, (\, \, D|V^*t \, + \, X|V \,)^{\wedge}2 \, = \\ = \, k^{\wedge}2 \, * \, (\, \, (D|V)^{\wedge}2 \, * \, t^{\wedge}2 \, + \, 2^*(D|V)^*(X|V)^*t \, + \, (X|V)^{\wedge}2 \,) \\ = \, a \, = \, k^*k^*(D|V)^{\wedge}2 \\ b/2 \, = \, k^*k^*(D|V)^*(X|V) \\ c \, = \, k^*k^*(X|V)^{\wedge}2 \end{array}$$

عاقبت:

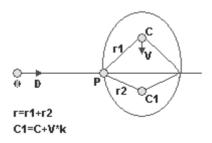
$$\begin{array}{ll} a &= D \,|\, D \,-\, (1 \!+\! k^* k)^* (D \,|\, V)^{\,\wedge} \, 2 \\ b / 2 &= D \,|\, X \,-\, (1 \!+\! k^* k)^* (D \,|\, V)^* (X \,|\, V) \\ c &= X \,|\, X \,-\, (1 \!+\! k^* k)^* (X \,|\, V)^{\,\wedge} \, 2 \end{array}$$

برای محاسبه بردار نرمال بر سطح باید خاطر نشان کرد که بردار نرمالایز شده زیر را داریم : (P-C-V*m) - V*a

اما a چگونه محاسبه می شود P زاویه بین نرمال و P-C-V*m باید با نیم زاویه مخروط یکسان باشد:

$$a/r = k$$
 $r/m = k$
 $a = m*k*k$
 $N = nrm(P-C-V*m - V*m*k*k)$
 $N = nrm(P-C - (1+k*k)*V*m)$

تشخیص تصادم اشعه با یک بیضیگون:

تعریف:

c یکی از دو مرکز بیضیگون است .

K فاصله بين دو مركز است.

۷ برداری است به طول واحد ، از مرکز C به طرف مرکز دیگر .

r: جمع شعاع ها است .

برای تصادم با یک بیضیگون باید:

len(P-C) + len(P-(C+V*k)) = r

این بدان معنا است که جمع فواصل از P به مراکز مساوی r است .

حل :

$$\begin{array}{c} len(\ P\text{-}C\text{-}V^*k)\) = r \text{-} len(\ P\text{-}C\) \\ dot(\ D^*t + X\text{-}V^*k\) = r^*r \text{-} 2^*r^*len(\ D^*t+X\) \\ dot(\ D^*t + X\text{-}V^*k\) = \\ = D|D^*t^2 + 2^*D|(X\text{-}V^*k)^*t + dot(X\text{-}V^*k) = \\ = D|D^*t^2 + 2^*(D|X\text{-}D|V^*k)^*t + X|X\text{-}2^*X|V^*k+k \\ dot(\ D^*t + X\) = \\ = D|D^*t^2 + 2^*(D|X)^*t + X|X \\ 2^*D|V^*k^*t \text{-} 2^*X|V^*k + k \text{-} r^*r = -2^*r^*len(\ D^*t + X\) \\ (2^*D|V^*k^*t \text{-} 2^*X|V^*k + k\text{-} r^*r)^2 = \\ = 4^*r^*r^*(\ D^*D^*t^2 + 2^*(D|X)^*t + X|X\) \end{array}$$

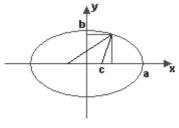
و ضرایب نهایی:

$$\begin{array}{rll} a &= 4*r*r*D|D - 4*k*k*(D|V) \,{}^{\wedge} 2 \\ b/2 &= 4*r*r*D|X - 2*(D|V)*k* & (r*r+2*X|V*k-k) \\ c &= 4*r*r*X|X - (r*r+2*X|V*k-k) \,{}^{\wedge} 2 \end{array}$$

و برای ساده سازی آن می توان نوشت:

$$\begin{array}{lll} A1 &= 2*k*(D|V) \\ A2 &= r^2 + 2*k*(X|V) - k \\ a &= 4*r^2*D|D - A1^2 \\ b/2 &= 4*r^2*D|X - A1*A2 \\ c &= 4*r^2*X|X - A2^2 \end{array}$$

محاسبه بردار نرمال یک بیضیگون پیچیده تر از حالت های پیشین می باشد . اگر بیضی ایی که بیضیگون ما را تشکیل می دهد ، همانند تصویر زیر باشد ، داریم :

 $x^2/a^2 + y^2/a^2 = 1$

براى قسمت بالايي تصوير:

$$y = b * sqrt(1 - x^2/a^2)$$

مشتق این تابع به صورت زیر است:

$$f'(x) = -b/a^2 * x / sqrt(1 - x^2/a^2)$$

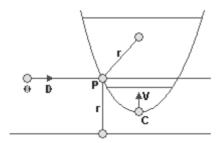
: عکس مشتق (1/f(x)) می باشد ، (1/f(x)) می باشد مشتق ($1/f(x) = a^2/b * sqrt(<math>1/x^2 - 1/a^2$)

در تابع اصلی بیضیگون ما ، بردار ۷ تعیین کننده محور x است . اکنون ما می خواهیم بدانیم که چه مقداری از ۷ را باید به بردار P-C-V*k/2 اضافه کنیم C+V*k/2 نقطه ای است بین دو مرکز بیضیگون) تا بردار نرمال صحیح بدست آید (بعد از نرمال سازی بردار نهایی) . از آنجائیکه باید نسبت y/x را در y/x ضرب کنیم ، تنها کافی است که y/x را به آن فاکتور تقسیم کنیم . چون y/x با تفریق y/x با تفریق y/x با تفریق y/x مقدار صحیح بدست می آید .

بدلیل اینکه V مستقیما به x مربوط است ، ما باید آنرا در آن فاکتور ضرب کنیم و سپس از مقدار m=(P-C-V*k/2)|V مقدار v مقدار v مقدار کنیم . مقدار v مقدار مقدار مقدار مقدار متدار متدار متدا

$$\begin{aligned} Cmid &= C + V^*k/2 \\ R &= P - Cmid \\ N &= nrm(\ R - V^*(1-b^2/a^2)^*(R|V)\) \end{aligned}$$

تشخیص تصادم اشعه با یک سهمیگون:

تعریف:

- C نقطه حداكثر و بيشينه سهميگون مى باشد .
- ۷ برداری است به طول واحد که جهت سهمیگون را معین می کند .
- K عددی است که بیانگر فاصله هسته (Kernel) سهمیگون و صفحه عبوری از C می باشد .

برای تصادم با یک سهمیگون خاطر نشان می شود که هر نقطه روی سطح سهمیگون فاصله مشابهی از هسته (C+V*k, V) دارد ، همانند صفحه (C+V*k, V) .

برای محاسبه فاصله از صفحه فرض کنید که نقطه A روی صفحه قرار دارد و r فاصله ای است که آنرا حستحو می کنیم:

$$\begin{split} P &= A + V^*r \\ A &= P - V^*r \\ (A - (C + V^*k)) \big| V &= 0 \\ (P - C + V^*k - V^*r) \big| V &= 0 \\ (P - C + V^*k) \big| V - V \big| V^*r &= 0 \\ r &= (P - C + V^*k) \big| V \end{split}$$

اكنون معادله به صورت زير مى باشد:

$$(P-C+V*k)|V+k=r$$

$$len(P-(C+V*k))=r$$

حل:

$$\begin{split} len(\ P\text{-}C\text{-}V^*k\) &= (P\text{-}C\text{+}V^*k) \,|\, V \\ dot(\ D^*t + X\text{-}V^*k\) &= (D|V^*t + X|V + k)^2 2 \\ D|D^*(t^2) + 2^*(D|(X\text{-}V^*k))^*t + dot(X\text{-}V^*k) &= \\ &= (D|V)^2*(t^2) + 2^*D|V^*(X|V + k)^*t + (X|V + k)^2 2 \\ &= a = D|D - (D|V)^2 \\ b/2 &= D|X - D|V^*k - D|V^*(X|V + k) &= \\ &= D|X - D|V^*(X|V + 2^*k) \\ c &= X|X - 2^*X|V^*k + k^2 - (X|V)^2 - 2^*(X|V)^*k - k^2 = \\ &= X|X - X|V^*(X|V + 4^*k) \end{split}$$

عاقىت :

$$\begin{array}{rl} a &= D \big| D - (D \big| V) \,^{\wedge} 2 \\ b / 2 &= D \big| X - D \big| V^* (\, X \big| V + \, 2^* k \,) \\ c &= X \big| X - X \big| V^* (\, X \big| V + \, 4^* k \,) \end{array}$$

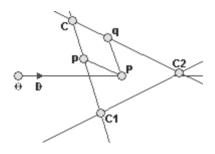
برای محاسبه بردار نرمال باید بـردار $P^-(C+V^*m) + V^*a$ را نرمـالایز کنـیم . در حقیقت نسـبت مقدار $P^-(C+V^*m) + V^*a$ می باشد . اگر سهمیگون را یـک معادلـه ۲ بعـدی معمـولی فرض کنیم $P^-(C+V^*m)$ مقادیر بردار نرمال ۲ بعدی خواهند بود .

```
f(x) = sqrt(\ 2^*k^*x\ ) \quad \text{our function} f'(x) = k \ / \ sqrt(\ 2^*k^*x\ ) \quad \text{derivative} Ny/Nx = 1/f'(x) \quad \text{the ratio we need} Ny/Nx = sqrt(\ 2^*x/k\ ) Nx = Ny \ * \ sqrt(\ k/(2^*x)\ ) \quad \text{we are looking for a...} Ny = sqrt(\ 2^*k^*x\ ) \quad \dots \text{while we know } f(x) Nx = sqrt(\ 2^*x^*k^*k/(2^*x)\ ) Nx = k \quad \text{and there we are!}
```

مقدار a به طول بردار (C+V*m) وابسته نیست و مساوی فاصله نقطه حداکثر تا هسته می باشد:

$$N = nrm(P-C-V^*(m+k))$$

تشخیص تصادم اشعه با یک مثلث:

تعریف:

c یک راس مثلث می باشد (راس مورد نظر) .

۷ بردار نرمال صفحه مثلث مى باشد .

V1 برداری است از راس C به راس C1 (V1=C1-C) .

. (V2=C2-C) C2 برداری است از راس C به راس V2

برای تصادم با یک مثلث در ابتدا باید با صفحه ای که مثلث در آن قرار می گیرد ، برخورد کرد . سپس دو راس دیگر مثلث در محاسبه اینکه آیا تصادم درون مثلث رخ داده است یا خیر ، به ما کمک می کنند .

$$t = -X|V/D|V$$

$$P = C + V1*p + V2*q$$

حل:

$$P - C = V1*p + V2*q$$
[$Px-Cx$] = [$V1.x \ V2.x$] * [p]
[$Py-Cy$] [$V1.y \ V2.y$] [q]

p و p از حل دستگاه ماتریسی فوق بدست می آیند (محاسبه ماتریس معکوس) .

برای اینکه دقیقا تعیین کنیم که آیا نقطه تصادم بر روی مثلث قرار دارد یا خیر باید مطمئن شد که مقادیر p و p و مجموع آنها درون بازه [0,1] قرار دارند یا خیر . اگر تصادمی با مثلث رخ داده باشد از p و p می توان برای محاسبه بردار نرمال نیز استفاده کرد .

برای کاهش محاسبات در این موارد ، بهترین راه تعریف یک حجم مرزی می باشد و سپس آزمایش تصادم با آن .

تشخیص تصادم اشعه با یک سطح دوار:

سطح حاصل از دوران بصورت یک spline دوران داده شده حول یک محور تعریف می شود . عموما spline های درجه ۱ تا ۳ بکار برده می شوند (خطی ، مربعی و مکعبی) . هر جزء سطح حاصل از دوران به صورت زیر تعریف می شود :

C نقطه شروع جزء (قطعه) مى باشد.

۷ برداری به طول واحد که محور را معین می کند .

maxm : نقطه پایانی cap قطعه است .

a,b,c,d : ضرایب قطعه هستند (وابسته به درجه آن) .

ما m را همانند استوانه محاسبه می کنیم (استوانه ، مخروط و سهمیگون حالت خاصی از سطح حاصل از دروان هستند) .

$$m = D|V^*t + D|X$$

سپس p را مطابق معادله تعریف شده توسط a,b,c,d محاسبه می کنیم . (فاصله p از محور مساوی است با p) .

حل:

$$\begin{array}{l} dot(\ P\text{-}C\text{-}V^*((P\text{-}C)\,|\,V)\) = f(m)^2\\ dot(\ D^*t+X\text{-}V^*(D\,|\,V^*t+X\,|\,V)\) = f(m)^2\\ dot(\ (D\text{-}V^*(D\,|\,V))^*t\ +\ X\text{-}V^*(X\,|\,V)\) = f(m)^2. \end{array}$$

ضرایب سمت چپ:

$$\begin{array}{l} a = D|D - (D|V)^2 \\ b = 2*(\ D|X - (D|V)*(X|V)\) \\ c = X|X - (X|V)^2 \end{array}$$

ضرایب سمت راست:

$$f(m)^2 = (am^3 + bm^2 + cm + d)^2$$

$$f(m)^2 = m^6 * a^2 + \\
+ m^5 * 2*a*b + \\
+ m^4 * (b^2 + 2*a*c) + \\
+ m^3 * 2*(a*d + b*c) +$$

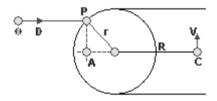
$$\begin{array}{l} +\ m^2\ ^*\ (c^2\ +\ 2^*b^*d)\ + \\ +\ m^1\ ^*\ 2^*c^*d\ + \\ +\ m^0\ ^*\ d^2\\ m\ =\ D|V^*t\ +\ X|V \end{array}$$

بنابراین ما یک معادله درجه ۲ تا ۶ برای t که حل معادلات بالاتر از درجه ۲ آن به زمان و تلاش زیادی نیاز خواهد داشت ، داریم . پس بهتر است که خود سطح حاصل از دوران را مدل کنیم بجای اینکه آنرا به مجموعه ای از مثلث ها تبدیل نماییم .

محاسبه بردار نرمال یک روش brute force می باشد:

$$\begin{split} m &= D|V^*t + X|V\\ dval &= f'(m) = 3^*a^*m^2 + 2^*b^*m + c\\ R &= P - C - V^*m\\ N &= nrm(\ R - V^*len(R)/dval\) \end{split}$$

تشخیص تصادم اشعه با یک هلالی:

تعريف:

c مركز هلالي (torus) است .

۷ برداری است که جهت روبه داخل هلالی را نشان می دهد .

R شعاع بزرگ هلالی است.

r شعاع كوچك هلالي است.

برای تصادم با آن خواهیم داشت:

$$P = A + V*k \label{eq:P} $$ (len(A-C) - R)^2 + k^2 = r^2 $$$$

حل:

$$A = P - V*k
(A-C) | V = 0
(P-C-V*k) | V = 0
k = (P-C) | V$$

$$r^2 - k^2 = (len(P-C-V*k) - R)^2$$

$$\begin{array}{c} Z=P\text{-}C=D^*t+X & \textit{temporary substitution} \\ r^2-(Z|V)^2=(len(Z\text{-}V^*(Z|V))-R)^2\\ dot(Z\text{-}V^*(Z|V))+R^2-r^2+(Z|V)^2=-2^*R^*len(Z\text{-}V^*(Z|V))\\ Z|Z+R^2-r^2=-2^*R^*len(Z\text{-}V^*(Z|V))\\ 4^*R^2^*dot(Z\text{-}V^*(Z|V))=(Z|Z+R^2-r^2)^2\\ 4^*R^2^*(Z|Z\text{-}(Z|V)^2)=(Z|Z)^2+2^*(R^2-r^2)^*(Z|Z)+(R^2-r^2)^2\\ (Z|Z)^2-2^*(R^2+r^2)^*(Z|Z)+4^*R^2^*(Z|V)^2+(R^2-r^2)^2=0 \end{array}$$

يا كمي جايگزيني:

$$\begin{split} m = D|D, \ n = D|X, \ o = X|X, \ p = D|V, \ q = X|V \\ Z|Z = dot(D^*t+X) = m^*t^2 + n^*t + o \\ Z|V = (D^*t+X)|V = p^*t + q \end{split}$$

$$(m^*t^2 + n^*t + o)^2 - 2^*(R^2 + r^2)^*(m^*t^2 + n^*t + o) + \\ + 4^*R^2(p^*t + q)^2 + (R^2 - r^2)^2 = 0 \\ m^2^*t^4 + 4^*n^2^*t^2 + o^2 + 4^*n^*o^*t + 4^*m^*n^*t^3 + \\ + 2^*m^*o^*t^2 + 4^*R^2(p^2 + r^2)^2 = 0 \end{split}$$

و ضرایب نهایی عبارتند از:

$$\begin{array}{c} a=m^{\wedge}2\\ b=4^{*}m^{*}n\\ c=4^{*}m^{\wedge}2+2^{*}m^{*}o-2^{*}(R^{\wedge}2+r^{\wedge}2)^{*}m+4^{*}R^{\wedge}2^{*}p^{\wedge}2\\ d=4^{*}n^{*}o-4^{*}(R^{\wedge}2+r^{\wedge}2)^{*}n+8^{*}R^{\wedge}2^{*}p^{*}q\\ e=o^{\wedge}2-2^{*}(R^{\wedge}2+r^{\wedge}2)^{*}o+4^{*}R^{\wedge}2^{*}q^{\wedge}2+(R^{\wedge}2-r^{\wedge}2)^{\wedge}2 \end{array}$$

برای محاسبه بردار نرمال ، باید از K استفاده نماییم (فاصله نقطه برخورد تا صفحه اصلی هلالی) .

$$k = (P-C)|V$$

$$A = P - V*k$$

$$m = sqrt(r^2 - k^2)$$

$$N = nrm(P - A - (C-A)*m/(R+m))$$

مواردی که در این فصل مرور شدند صرفا مقدمات بسیار ساده شبیه سازی های فیزیکی انواع و اقسام بازی های رایانه ای می باشند . مرور کامل این نوع برنامه نویسی نیاز به یک کتاب کامل و جامع دیگر دارد (شاید وقتی دیگر!) .

برنامه فصل:

در ابتدا واحدی را بنام Math_3D برای انجام محاسبات ریاضی مورد نیاز بوجود می آوریم:

unit Math_3D;

```
interface
uses
  Math:
const
// Used to cover up the error in floating point
MATCH_FACTOR : double = 0.9999;
ZERO: integer = 0;
type
VECTOR3D = record
     x, y, z : single;
end;
type
  V3D = array of VECTOR3D;
 Cylinder=record
    Position: VECTOR3D;
    Axis: VECTOR3D;
    Radius: double;
 end;
type
 Plane=record
    Position: VECTOR3D;
    Normal: VECTOR3D;
end:
type
  TMatrix33 = Record
   Mx : array[0..2] of array[0..2] of double;
end;
type
  QUAD = record
       vVertices: V3D;
       vNormal: VECTOR3D;
       D: single;
  end;
function Vertexf(x0, y0,z0,
           x1, y1,z1,
           x2, y2, z2: single): V3D; overload;
function Vertexf(x0, y0, z0,
           x1, y1,z1,
           x2, y2,z2,
           x3, y3, z3: single): V3D; overload;
function Cross( vVector1, vVector2 : VECTOR3D):VECTOR3D;
function Vector( vPoint1, vPoint2 : VECTOR3D):VECTOR3D;
function Magnitude( vNormal :VECTOR3D):single;
```

```
function Normalize( vNormal : VECTOR3D ):VECTOR3D;
function Normal(vTriangle: V3D):VECTOR3D;
function PlaneDistance( Normal, Point :VECTOR3D): single;
function IntersectedPlane(vTriangle, vLine: V3D):boolean;
function IntersectedPlane02(vPoly, vLine: V3D;
                   var vNormal: VECTOR3D;
                   var originDistance: single):boolean;
function Dot( vVector1, vVector2 :VECTOR3D ):single;
function AngleBetweenVectors(Vector1, Vector2:VECTOR3D):double;
function IntersectionPoint(vNormal : VECTOR3D ; vLine : V3D ;
                  distance : double ):VECTOR3D;
function InsidePolygon(vIntersection: VECTOR3D; Poly:V3D;
                verticeCount : LongInt ): boolean;
function IntersectedPolygon(vPoly, vLine:V3D;
                   verticeCount:integer ):boolean;
function Matrix_making():TMatrix33;overload;
function Matrix_making( Phi, Theta, Psi :double) : TMatrix33; overload;
function Matrix_making( mx00, mx01, mx02,
                     mx10, mx11, mx12,
                     mx20, mx21, mx22 :double ): TMatrix33; overload;
function Matrix_add(m1, m2 :TMatrix33):TMatrix33;
function Matrix subtract(m1,m2 :TMatrix33 ):TMatrix33;
function Matrix_multiply( m1 , m2 : TMatrix33):TMatrix33;overload;
function Matrix_multiply(
          m1:TMatrix33; scale: double):TMatrix33; overload;
function Matrix_multiply(
            m1: TMatrix33; v:VECTOR3D):VECTOR3D;overload;
function Matrix_determinant(m : TMatrix33):double;
function Matrix_transpose(m: TMatrix33):TMatrix33;
function Matrix_inverse(m1 : TMatrix33 ):TMatrix33;
function Vector_add(v1, v2: VECTOR3D): VECTOR3D;
function Vector_subtract(v1,v2 : VECTOR3D) : VECTOR3D;
function Vector_multiply(v1 : VECTOR3D; scale : double ): VECTOR3D;
function Vector_Making(x, y ,z : single):VECTOR3D;
implementation
function Vector_Making(x, y ,z : single):VECTOR3D;
   Vector\_Making.x := x;
   Vector_Making.y := y;
   Vector_Making.z := z;
end;
function Vertexf(x0, y0, z0,
           x1, y1, z1,
           x2, y2, z2: single): V3D; overload;
var
  res: V3D;
begin
 // Utility function to build a vectors:
 setLength(res,3);
 res[0].x := x0;
```

```
res[0].y := y0;
 res[0].z := z0;
 res[1].x := x1;
 res[1].y := y1;
 res[1].z := z1;
 res[2].x := x2;
 res[2].y := y2;
 res[2].z := z2;
 Vertexf := res;
end;
function Vertexf(x0, y0, z0,
           x1, y1,z1,
           x2, y2, z2,
           x3, y3, z3: single): V3D; overload;
var
  res: V3D;
begin
 // Utility function to build a vectors:
 setLength(res,4);
 res[0].x := x0;
 res[0].y := y0;
 res[0].z := z0;
 res[1].x := x1;
 res[1].y := y1;
 res[1].z := z1;
 res[2].x := x2;
 res[2].y := y2;
 res[2].z := z2;
 res[3].x := x3;
 res[3].y := y3;
 res[3].z := z3;
 Vertexf := res;
end;
// The most important part of this tutorial
//is the plane equation, Ax + By + Cz + D = 0.
////////// CROSS \\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\
       This returns a perpendicular vector from 2 given
//// vectors by taking the cross product.
////////////// CROSS \\\\\\\\\\\\\\\\\\\
function Cross(vVector1, vVector2: VECTOR3D):VECTOR3D;
 // The vector to hold the cross product
```

```
vNormal: VECTOR3D;
begin
 // Once again, if we are given 2 vectors
 // (directions of 2 sides of a polygon)
 // then we have a plane define. The cross
 // product finds a vector that is perpendicular
 // to that plane, which means it's point straight
 // out of the plane at a 90 degree angle.
 // The X value for the vector is: (V1.y * V2.z) - (V1.z * V2.y)
                                                       // Get the X value
 vNormal.x := ((vVector1.y * vVector2.z) - (vVector1.z * vVector2.y));
 // The Y value for the vector is: (V1.z * V2.x) - (V1.x * V2.z)
 vNormal.y := ((vVector1.z * vVector2.x) - (vVector1.x * vVector2.z));
 // The Z value for the vector is: (V1.x * V2.y) - (V1.y * V2.x)
 vNormal.z := ((vVector1.x * vVector2.y) - (vVector1.y * vVector2.x));
 Cross := vNormal;
                    // Return the cross product (Direction the polygon is facing - Normal)
end:
This returns a vector between 2 points
///////// VECTOR \\\\\\\\\\\\\\\\\\
function Vector(vPoint1, vPoint2: VECTOR3D):VECTOR3D;
 vVector: VECTOR3D;
begin
 // In order to get a vector from 2 points (a direction) we need to
 // subtract the second point from the first point.
 vVector.x := vPoint1.x - vPoint2.x; // Get the X value of our new vector
 vVector.y := vPoint1.y - vPoint2.y; // Get the Y value of our new vector
 vVector.z := vPoint1.z - vPoint2.z; // Get the Z value of our new vector
 Vector := vVector;
                                         // Return our new vector
end;
This returns the magnitude of a normal (or any other vector)
function Magnitude(vNormal:VECTOR3D):single;
begin
// This will give us the magnitude or "Norm" as some say, of our normal.
// Here is the equation:
// magnitude = sqrt(V.x^2 + V.y^2 + V.z^2) Where V is the vector
       Magnitude := sqrt( (vNormal.x * vNormal.x) +
                (vNormal.y * vNormal.y) +
                (vNormal.z * vNormal.z) );
end;
This returns a normalize vector (A vector exactly of length 1)
////////////// NORMALIZE \\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\
```

```
function Normalize(vNormal: VECTOR3D): VECTOR3D;
  m_magnitude : single;
begin
     // Get the magnitude of our normal
        m_magnitude := Magnitude(vNormal);
       // Now that we have the magnitude, we can
     // divide our normal by that magnitude.
       // That will make our normal a total length of 1.
     // This makes it easier to work with too.
     // Divide the X value of our normal by it's magnitude
       vNormal.x := vNormal.x/ m_magnitude;
     // Divide the Y value of our normal by it's magnitude
       vNormal.y :=vNormal.y/ m_magnitude;
     // Divide the Z value of our normal by it's magnitude
       vNormal.z :=vNormal.z/ m_magnitude;
       // Finally, return our normalized normal.
       Normalize := vNormal:
       // Return the new normal of length 1.
end:
///////////////////// NORMAL \\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\
/////
       This returns the normal of a polygon
      (The direction the polygon is facing)
function Normal(vTriangle: V3D):VECTOR3D;
  vVector1 . vVector2 . vNormal : VECTOR3D:
begin
  // Get 2 vectors from the polygon (2 sides), Remember the order!
  vVector1 := Vector(vTriangle[2], vTriangle[0]);
  vVector2 := Vector(vTriangle[1], vTriangle[0]);
  // Take the cross product of our 2 vectors
  // to get a perpendicular vector
  vNormal := Cross(vVector1, vVector2):
  // Now we have a normal, but it's at a
  // strange length, so let's make it length 1.
  // Use our function we created to normalize
  // the normal (Makes it a length of one)
  vNormal := Normalize(vNormal);
  Normal := vNormal; // Return our normal at our desired length
end:
//////// PLANE DISTANCE \\\\\\\\\\\\\\\\\\\
       This returns the distance between a plane and the origin
///////// PLANE DISTANCE \\\\\\\\\\\\\\\\\\
function PlaneDistance( Normal, Point :VECTOR3D): single;
var
```

```
distance: single;
  // This variable holds the distance
  // from the plane tot he origin
begin
      // D = -(Ax + By + Cz)
             // Basically, the negated dot product of the normal
    //of the plane and the point. (More about the dot product in another tutorial)
       distance := -((Normal.x * Point.x) +
              (Normal.y * Point.y) +
              (Normal.z * Point.z));
      PlaneDistance := distance:
      // Return the distance
end:
This checks to see if a line intersects a plane
function IntersectedPlane(vTriangle, vLine: V3D):boolean;
var
  distance1, distance2, originDistance: single;
  vNormal: VECTOR3D;
begin
    // We need to get the normal of our plane to go any further
       vNormal := Normal(vTriangle);
       originDistance := PlaneDistance(vNormal, vTriangle[0]);
       // Get the distance from point1 from the plane using:
    // Ax + By + Cz + D = (The distance from the plane)
       distance1 := ((vNormal.x * vLine[0].x) + // Ax +
                 (vNormal.y * vLine[0].y) + // Bx +
                 (vNormal.z * vLine[0].z)) + originDistance; // Cz + D
       distance2 := ((vNormal.x * vLine[1].x) + // Ax +
                 (vNormal.y * vLine[1].y) + // Bx +
                 (vNormal.z * vLine[1].z)) + originDistance; // Cz + D
// Check to see if both point's distances are both negative or both positive
       if(distance1 * distance2 >= 0) then
    // Return false if each point has the same sign.
    // -1 and 1 would mean each point is on either side of the plane.
    // -1 -2 or 3 4 wouldn't...
        IntersectedPlane := false
    else
      // The line intersected the plane, Return TRUE
      IntersectedPlane := true;
end;
This checks to see if a line intersects a plane
```

function IntersectedPlane02(vPoly, vLine: V3D;

```
var vNormal: VECTOR3D;
                  var originDistance : single):boolean;
var
  distance1, distance2: single;
begin
     // We need to get the normal of our plane to go any further
       vNormal := Normal(vPoly);
       originDistance := PlaneDistance(vNormal, vPoly[0]);
       distance1 := ((vNormal.x * vLine[0].x) + // Ax +
                  (vNormal.y * vLine[0].y) + // Bx +
                  (vNormal.z * vLine[0].z)) + originDistance; // Cz + D
       distance2 := ((vNormal.x * vLine[1].x) + // Ax +
                  (vNormal.y * vLine[1].y) + // Bx +
                  (vNormal.z * vLine[1].z)) + originDistance;// Cz + D
// Check to see if both point's distances are both negative or both positive
       if(distance1 * distance2 >= 0) then
     // Return false if each point has the same sign.
     // -1 and 1 would mean each point is on either side of the plane.
     // -1 -2 or 3 4 wouldn't...
        IntersectedPlane02 := false
     else
      // The line intersected the plane, Return TRUE
         IntersectedPlane02 := true:
end;
This computers the dot product of 2 vectors
function Dot( vVector1, vVector2 :VECTOR3D ):single;
 // The dot product is this equation:
 // V1.V2 = (V1.x * V2.x + V1.y * V2.y + V1.z * V2.z)
 // In math terms, it looks like this: V1.V2 = ||V1|| ||V2|| \cos(\text{theta})
 // The '.' means DOT. The || || is magnitude.
       Dot := (vVector1.x * vVector2.x) +
           (vVector1.y * vVector2.y) +
           (vVector1.z * vVector2.z) );
end;
/////// ANGLE BETWEEN VECTORS \\\\\\\\\\\\\\\\\\
       This checks to see if a point is inside the ranges of a polygon
/////// ANGLE BETWEEN VECTORS \\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\\
function AngleBetweenVectors(Vector1, Vector2:VECTOR3D):double;
 dotProduct ,vectorsMagnitude : single;
begin
       // Get the dot product of the vectors
        dotProduct := Dot(Vector1, Vector2);
```

```
// Get the product of both of the vectors magnitudes
       vectorsMagnitude := Magnitude(Vector1) * Magnitude(Vector2) ;
       // Return the arc cosine of the
     //(dotProduct / vectorsMagnitude) which is the angle in RADIANS.
       AngleBetweenVectors := ( arccos( dotProduct / vectorsMagnitude ) );
end:
This returns the intersection point
     of the line that intersects the plane
function IntersectionPoint(vNormal : VECTOR3D ; vLine : V3D ;
                distance: double):VECTOR3D:
var
  vPoint, vLineDir: VECTOR3D;
  Numerator, Denominator, dist: double;
begin
       // We need to find the 3D point that is actually
       // on the plane. Here are some steps to do that:
       vLineDir := Vector(vLine[1], vLine[0]); // Get the Vector of the line
       vLineDir := Normalize(vLineDir);
                                          // Normalize the lines vector
     // Use the plane equation with the normal and the line
       Numerator := - (vNormal.x * vLine[0].x +
                   vNormal.y * vLine[0].y +
                   vNormal.z * vLine[0].z + distance);
// Get the dot product of the line's vector and the normal of the plane
       Denominator := Dot(vNormal, vLineDir);
     // Check so we don't divide by zero
       if (Denominator = 0.0) then
      begin
          // Return an arbitrary point on the line
              IntersectionPoint := vLine[0];
          exit;
      end:
     // Divide to get the multiplying (percentage) factor
       dist := Numerator / Denominator;
       vPoint.x := (vLine[0].x + (vLineDir.x * dist));
       vPoint.y := (vLine[0].y + (vLineDir.y * dist));
       vPoint.z := (vLine[0].z + (vLineDir.z * dist));
       IntersectionPoint := vPoint:
                                   // Return the intersection point
end;
This checks to see if a point is inside the ranges of a polygon
////////// INSIDE POLYGON \\\\\\\\\\\\\\\\\\
function InsidePolygon(vIntersection: VECTOR3D; Poly:V3D;
              verticeCount : LongInt ): boolean;
```

```
var
 Angle: double:
 vA, vB: VECTOR3D; // Create temp vectors
 i: integer;
begin
     Angle := 0:
     // Go in a circle to each vertex and get the angle between
       for i := 0 to verticeCount-1 do
       begin
          // Subtract the intersection point from the current vertex
              vA := Vector(Poly[i], vIntersection);
              // Subtract the point from the next vertex
              vB := Vector(Poly[(i + 1) mod verticeCount], vIntersection);
// Find the angle between the 2 vectors and add them all up as we go along
              Angle := Angle+ AngleBetweenVectors(vA, vB);
       end:
     // If the angle is greater than 2 PI, (360 degrees)
       if(Angle \geq (MATCH_FACTOR * (2.0 * PI)) ) then
              InsidePolygon := TRUE // The point is inside of the polygon
     else
            InsidePolygon := FALSE; // If you get here, it obviously
            // wasn't inside the polygon, so Return FALSE
end:
This checks if a line is intersecting a polygon
function IntersectedPolygon(vPoly, vLine:V3D;
                  verticeCount:integer ):boolean;
var
 vNormal, vIntersection: VECTOR3D;
 originDistance: single;
begin
       if(not(IntersectedPlane02(vPoly, vLine,
         vNormal, originDistance))) then
      begin
              IntersectedPolygon := false;
          exit:
      end:
       vIntersection := IntersectionPoint(vNormal,
                           vLine, originDistance);
       if(InsidePolygon(vIntersection, vPoly, verticeCount)) then
      begin
              IntersectedPolygon := true;
          exit;
      end;
       // If we get here, we must have NOT collided
       IntersectedPolygon := false;
                                  // There was no collision, so return false
end;
```

function Matrix_making():TMatrix33;overload;

```
var
  res: TMatrix33;
begin
       res.Mx[0][0]:=1.0; res.Mx[0][1]:=0.0; res.Mx[0][2]:=0.0;
       res.Mx[1][0]:=0.0; res.Mx[1][1]:=1.0; res.Mx[1][2]:=0.0;
       res.Mx[2][0]:=0.0; res.Mx[2][1]:=0.0; res.Mx[2][2]:=1.0;
     Matrix_making := res;
end:
function Matrix_making( mx00, mx01, mx02,
                    mx10, mx11, mx12,
                    mx20, mx21, mx22 :double ): TMatrix33; overload;
var
  res: TMatrix33;
begin
       res.Mx[0][0]:=mx00; res.Mx[0][1]:=mx01; res.Mx[0][2]:=mx02;
       res.Mx[1][0]:=mx10; res.Mx[1][1]:=mx11; res.Mx[1][2]:=mx12;
       res.Mx[2][0]:=mx20; res.Mx[2][1]:=mx21; res.Mx[2][2]:=mx22;
     Matrix_making := res;
end;
function Matrix_making(Phi, Theta, Psi:double): TMatrix33;overload;
 var
   c1,s1,c2,s2,c3,s3:double;
   res: TMatrix33;
begin
        c1:=cos(Phi); s1:=sin(Phi); c2:=cos(Theta);
     s2:=sin(Theta); c3:=cos(Psi);
                                    s3:=sin(Psi);
       res.Mx[0][0]:=c2*c3;
       res.Mx[0][1]:=-c2*s3;
       res.Mx[0][2]:=s2;
       res.Mx[1][0]:=s1*s2*c3+c1*s3;
       res.Mx[1][1]:=-s1*s2*s3+c1*c3;
       res.Mx[1][2]:=-s1*c2;
       res.Mx[2][0]:=-c1*s2*c3+s1*s3;
       res.Mx[2][1]:=c1*s2*s3+s1*c3;
       res.Mx[2][2]:=c1*c2;
     Matrix_making := res;
end:
function Matrix_add(m1, m2 :TMatrix33 ):TMatrix33;
var
  res: TMatrix33;
begin
```

```
res.Mx[0][0] := m1.Mx[0][0] + m2.Mx[0][0];
       res.Mx[0][1] := m1.Mx[0][1] + m2.Mx[0][1];
       res.Mx[0][2] := m1.Mx[0][2] + m2.Mx[0][2];
       res.Mx[1][0] := m1.Mx[1][0] + m2.Mx[1][0];
       res.Mx[1][1] := m1.Mx[1][1] + m2.Mx[1][1];
       res.Mx[1][2] := m1.Mx[1][2] + m2.Mx[1][2];
       res.Mx[2][0] := m1.Mx[2][0] + m2.Mx[2][0];
       res.Mx[2][1] := m1.Mx[2][1] + m2.Mx[2][1];
       res.Mx[2][2] := m1.Mx[2][2] + m2.Mx[2][2];
       Matrix_add := res;
end;
function Matrix_subtract(m1,m2:TMatrix33):TMatrix33;
  res: TMatrix33;
begin
       res.Mx[0][0] := m1.Mx[0][0] - m2.Mx[0][0];
       res.Mx[0][1] := m1.Mx[0][1] - m2.Mx[0][1];
       res.Mx[0][2] := m1.Mx[0][2] - m2.Mx[0][2];
       res.Mx[1][0] := m1.Mx[1][0] - m2.Mx[1][0];
       res.Mx[1][1] := m1.Mx[1][1] - m2.Mx[1][1];
       res.Mx[1][2] := m1.Mx[1][2] - m2.Mx[1][2];
       res.Mx[2][0] := m1.Mx[2][0] - m2.Mx[2][0];
       res.Mx[2][1] := m1.Mx[2][1] - m2.Mx[2][1];
       res.Mx[2][2] := m1.Mx[2][2] - m2.Mx[2][2];
       Matrix_subtract := res;
end;
function Matrix multiply( m1, m2: TMatrix33):TMatrix33;overload;
  res: TMatrix33;
begin
       res.Mx[0][0] := m1.Mx[0][0]*m2.Mx[0][0] +
                m1.Mx[0][1]*m2.Mx[1][0] +
                m1.Mx[0][2]*m2.Mx[2][0];
       res.Mx[1][0] := m1.Mx[1][0]*m2.Mx[0][0] +
                m1.Mx[1][1]*m2.Mx[1][0] +
                m1.Mx[1][2]*m2.Mx[2][0];
       res.Mx[2][0] := m1.Mx[2][0]*m2.Mx[0][0] +
                m1.Mx[2][1]*m2.Mx[1][0] +
                m1.Mx[2][2]*m2.Mx[2][0];
       res.Mx[0][1] := m1.Mx[0][0]*m2.Mx[0][1] +
                m1.Mx[0][1]*m2.Mx[1][1] +
                m1.Mx[0][2]*m2.Mx[2][1];
       res.Mx[1][1] := m1.Mx[1][0]*m2.Mx[0][1] +
                m1.Mx[1][1]*m2.Mx[1][1] +
                m1.Mx[1][2]*m2.Mx[2][1];
       res.Mx[2][1] := m1.Mx[2][0]*m2.Mx[0][1] +
                m1.Mx[2][1]*m2.Mx[1][1] +
                m1.Mx[2][2]*m2.Mx[2][1];
       res.Mx[0][2] := m1.Mx[0][0]*m2.Mx[0][2] +
                m1.Mx[0][1]*m2.Mx[1][2] +
                m1.Mx[0][2]*m2.Mx[2][2];
```

```
res.Mx[1][2] := m1.Mx[1][0]*m2.Mx[0][2] +
                m1.Mx[1][1]*m2.Mx[1][2] +
                m1.Mx[1][2]*m2.Mx[2][2];
       res.Mx[2][2] := m1.Mx[2][0]*m2.Mx[0][2] +
                m1.Mx[2][1]*m2.Mx[1][2] +
                m1.Mx[2][2]*m2.Mx[2][2];
       Matrix_multiply := res;
end:
function Matrix_multiply(
          m1:TMatrix33; scale: double):TMatrix33; overload;
var
  res: TMatrix33;
begin
       res.Mx[0][0] := m1.Mx[0][0] * scale;
       res.Mx[0][1] := m1.Mx[0][1] * scale;
       res.Mx[0][2] := m1.Mx[0][2] * scale;
       res.Mx[1][0] := m1.Mx[1][0] * scale;
       res.Mx[1][1] := m1.Mx[1][1] * scale;
       res.Mx[1][2] := m1.Mx[1][2] * scale;
       res.Mx[2][0] := m1.Mx[2][0] * scale;
       res.Mx[2][1] := m1.Mx[2][1] * scale;
       res.Mx[2][2] := m1.Mx[2][2] * scale;
       Matrix_multiply := res;
end;
function Matrix_multiply(
           m1: TMatrix33; v:VECTOR3D):VECTOR3D;overload;
var
  res: VECTOR3D;
begin
 res.x := m1.Mx[0][0]*v.X + m1.Mx[0][1]*v.Y + m1.Mx[0][2]*v.Z;
 res.y := m1.Mx[1][0]*v.X + m1.Mx[1][1]*v.Y + m1.Mx[1][2]*v.Z;
 res.z := m1.Mx[2][0]*v.X + m1.Mx[2][1]*v.Y + m1.Mx[2][2]*v.Z;
 Matrix_multiply := res;
end;
function Matrix_determinant(m : TMatrix33):double;
begin
  Matrix_determinant :=
    m.Mx[0][0]*(m.Mx[1][1]*m.Mx[2][2]-m.Mx[1][2]*m.Mx[2][1])
    - m.Mx[0][1]*(m.Mx[1][0]*m.Mx[2][2]-m.Mx[1][2]*m.Mx[2][0])
    + m.Mx[0][2]*(m.Mx[1][0]*m.Mx[2][1]-m.Mx[1][1]*m.Mx[2][0]);
end:
function Matrix_transpose(m : TMatrix33):TMatrix33;
```

```
var
  t: double:
begin
       t := m.Mx[0][2]; m.Mx[0][2] := m.Mx[2][0]; m.Mx[2][0] := t;
       t := m.Mx[0][1]; m.Mx[0][1] := m.Mx[1][0]; m.Mx[1][0] := t;
       t := m.Mx[1][2]; m.Mx[1][2] := m.Mx[2][1]; m.Mx[2][1] := t;
       Matrix_transpose :=m;
end;
function Matrix inverse(m1: TMatrix33):TMatrix33;
var
  det : double;
  res: TMatrix33;
begin
 det := Matrix_determinant(m1);
res.Mx[0][0] := m1.Mx[1][1]*m1.Mx[2][2] - m1.Mx[1][2]*m1.Mx[2][1];
res.Mx[0][1] := m1.Mx[2][1]*m1.Mx[0][2] - m1.Mx[2][2]*m1.Mx[0][1];
res.Mx[0][2] := m1.Mx[0][1]*m1.Mx[1][2] - m1.Mx[0][2]*m1.Mx[1][1];
res.Mx[1][0] := m1.Mx[1][2]*m1.Mx[2][0] - m1.Mx[1][0]*m1.Mx[2][2];
res.Mx[1][1] := m1.Mx[2][2]*m1.Mx[0][0] - m1.Mx[2][0]*m1.Mx[0][2];
res.Mx[1][2] := m1.Mx[0][2]*m1.Mx[1][0] - m1.Mx[0][0]*m1.Mx[1][2];
res.Mx[2][0] := m1.Mx[1][0]*m1.Mx[2][1] - m1.Mx[1][1]*m1.Mx[2][0];
res.Mx[2][1] := m1.Mx[2][0]*m1.Mx[0][1] - m1.Mx[2][1]*m1.Mx[0][0];
res.Mx[2][2] := m1.Mx[0][0]*m1.Mx[1][1] - m1.Mx[0][1]*m1.Mx[1][0];
Matrix_inverse := Matrix_multiply(res, 1.0/det);
end;
function Vector_add(v1, v2: VECTOR3D): VECTOR3D;
var
 res: VECTOR3D;
begin
               res.x := v1.x + v2.x;
               res.y := v1.y + v2.y;
               res.z := v1.z + v2.z;
    Vector_add := res;
end:
function Vector_subtract(v1,v2 : VECTOR3D) : VECTOR3D;
var
 res: VECTOR3D;
begin
```

```
res.x := v1.x - v2.x;
               res.y := v1.y - v2.y;
               res.z := v1.z - v2.z;
  Vector subtract := res;
end:
function Vector_multiply(v1 : VECTOR3D; scale : double ): VECTOR3D;
var
 res: VECTOR3D;
begin
               res.x := v1.x * scale;
               res.y := v1.y * scale;
               res.z := v1.z * scale;
     Vector_multiply := res;
end;
end.
                                              و اما اصل برنامه این فصل به شرح زیر می باشد:
unit ch25;
interface
uses
 Windows, Messages, SysUtils, Variants, Classes, Graphics,
 Controls, Forms, Dialogs, OpenGL, SPF, Math_3D;
type
 TForm1 = class(TForm)
  procedure FormKeyDown(Sender: TObject; var Key: Word;
    Shift: TShiftState);
  procedure FormCreate(Sender: TObject);
  procedure FormResize(Sender: TObject);
  procedure FormDestroy(Sender: TObject);
  procedure FormPaint(Sender: TObject);
 private
  { Private declarations }
 public
  { Public declarations }
 end;
var
 Form1: TForm1;
implementation
{$R *.dfm}
```

```
var
vTriangle: V3D;
// This is our line that we will be checking
//against the polygon's plane for collision.
// We position the line going directly through the polygon at first.
vLine: V3D;
f_Hdc: longInt;
procedure initGL();
begin
vTriangle := Math_3D.Vertexf(-1,0,0,0,1,0,1,0,0);
vLine := Math_3D.Vertexf(0,0.5,-0.5, 0,0.5,0.5,0.5,0,0,0);
procedure RenderScene( m_mode : integer );
  bCollided: boolean;
begin
     bCollided := false:
     // Clear The Screen And The Depth Buffer
     glClearColor(1,1,1,0);
        glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT or GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
        glLoadIdentity(); // Reset The matrix
        // Let's set our camera to the left a bit for a better view
     // This determines where the camera's position and view is
        gluLookAt(-2.5, 0.5, 0.5, 0, 0.5, 0, 0, 1, 0);
        // Below we give OpenGL the 3 vertices of
     //our triangle. Once again, we put them
        // into an array of VECTOR3D structures so
     //we could dynamically move it around screen.
                                        // This is our BEGIN to draw
        glBegin (GL_TRIANGLES);
          glColor3ub(255, 0, 0);
          glVertex3f(vTriangle[0].x, vTriangle[0].y, vTriangle[0].z);
          glColor3ub(255, 255, 0);
          glVertex3f(vTriangle[1].x, vTriangle[1].y, vTriangle[1].z);
          glColor3ub(0, 255, 255);
          glVertex3f(vTriangle[2].x, vTriangle[2].y, vTriangle[2].z);
                  // This is the END of drawing
        glEnd();
   if m_mode=0 then
     begin
// Below we use our function we just wrote to see if the plane of the
// triangle and the line intersect. It will return true if that's the case.
      bCollided := IntersectedPlane(vTriangle, vLine);
   if m_mode=1 then
    begin
```

```
// Now, instead of just testing against the plane, we take it a step further
// and test if we actually hit the polygon. This is a more usable collision.
// We give our function the polygon, the line to test with, and the
// number of vertices of our polygon
        bCollided := IntersectedPolygon(vTriangle, vLine, 3);
    end:
// Below we draw the line that the polygon will be colliding with.
// We will check to see if the line collides with the polygons
// plane, and if it does,
// we will turn the line green to show when it is intersecting the plane.
        glBegin (GL_LINES);
                                // This is our BEGIN to draw
   // If we collided, change the color of the line to illustrate this.
                if(bCollided) then
       // Make the line RED if we collided with the triangle's plane
                        glColor3ub(255, 0, 0)
                else
                 // Make the line blue if we didn't collide
                         glColor3ub(0, 0, 25);
           // Let's draw the normal centered on the triangle
                glVertex3fv(@vLine[0]);
          // Draw the normal of the polygon from the
          //center of the polygon to better see it
                glVertex3fv(@vLine[1]);
        glEnd(); // This is the END of drawing
        // That's it, now use the LEFT and RIGHT arrow keys to
     //move it around to further see it in action.
        SwapBuffers(f_Hdc);// Swap the backbuffers to the foreground
end;
procedure TForm1.FormCreate(Sender: TObject);
begin
f_Hdc := GetDC( form1.handle );
SetDCPixelFormat(f_Hdc,16,16);// Create a rendering context.
initGL():
end:
procedure TForm1.FormResize(Sender: TObject);
begin
  wglMakeCurrent(f_Hdc,hrc); //activate the RC
        if (height=0) then // Prevent A Divide By Zero error
        begin
                height:=1; // Make the Height Equal One
        end;
        glViewport(0,0,width,height);// Make our viewport the whole window
        glMatrixMode(GL_PROJECTION); // Select The Projection Matrix
        glLoadIdentity(); // Reset The Projection Matrix
        gluPerspective(45.0,width/height,0.1,150.0);
```

```
glMatrixMode(GL_MODELVIEW); // Select The Modelview Matrix
        glLoadIdentity();
                                  // Reset The Modelview Matrix
  InvalidateRect(Handle, nil, False);// Draw the scene.
end:
procedure TForm1.FormDestroy(Sender: TObject);
CleanUp(f_Hdc);// Clean up and terminate.
end;
procedure TForm1.FormPaint(Sender: TObject);
wglMakeCurrent(f_Hdc,hrc); //activate the RC
 RenderScene(1):
                         // Draw the scene
end:
procedure TForm1.FormKeyDown(Sender: TObject; var Key: Word;
 Shift: TShiftState);
begin
   case key of
         VK_ESCAPE: // Check if we hit the ESCAPE key.
          PostQuitMessage(0); // Tell windows we want to quit
         VK_UP: // Check if we hit the UP ARROW key.
           begin
             // Move the left point of the triangle to the left
                  vTriangle[0].x := vTriangle[0].x + 0.01;
             // Move the top point of the triangle to the left
                  vTriangle[1].x := vTriangle[1].x + 0.01;
             // Move the right point of the triangle to the left
                  vTriangle[2].x := vTriangle[2].x + 0.01;
             // Redraw the scene to reflect the new position
             RenderScene(1);
            end:
        VK_DOWN: // Check if we hit the DOWN ARROW key.
                  vTriangle[0].x := vTriangle[0].x - 0.01;
                  vTriangle[1].x := vTriangle[1].x - 0.01;
                  vTriangle[2].x := vTriangle[2].x - 0.01;
                  RenderScene(1);
            end:
        VK_LEFT: // Check if we hit the LEFT ARROW key.
           begin
                 vTriangle[0].z := vTriangle[0].z - 0.01;
                 vTriangle[1].z := vTriangle[1].z - 0.01;
                 vTriangle[2].z := vTriangle[2].z - 0.01;
                 RenderScene(1);
        VK_RIGHT:// Check if we hit the RIGHT ARROW key.
           begin
                 vTriangle[0].z := vTriangle[0].z + 0.01;
                 vTriangle[1].z := vTriangle[1].z + 0.01;
                 vTriangle[2].z := vTriangle[2].z + 0.01;
            RenderScene(1);
```

```
end;
        VK_PRIOR:// Check if we hit the PAGE UP key.
           begin
                 vTriangle[0].y := vTriangle[0].y+ 0.01;
                 vTriangle[1].y := vTriangle[1].y + 0.01;
                 vTriangle[2].y := vTriangle[2].y +0.01;
                 RenderScene(1);
           end;
        VK_NEXT: // Check if we hit the PAGE DOWN key.
           begin
                 vTriangle[0].y := vTriangle[0].y - 0.01;
                 vTriangle[1].y := vTriangle[1].y - 0.01;
                 vTriangle[2].y := vTriangle[2].y - 0.01;
                 RenderScene(1);
           end;
  end;
end;
end.
```